

ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM

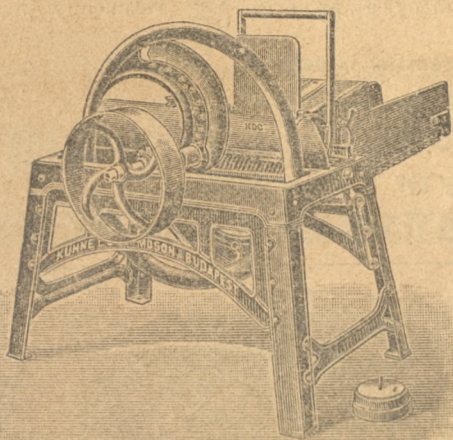
KOLOZSVÁR, 1908. Január 5.

1. SZÁM.

RÜHNE E.

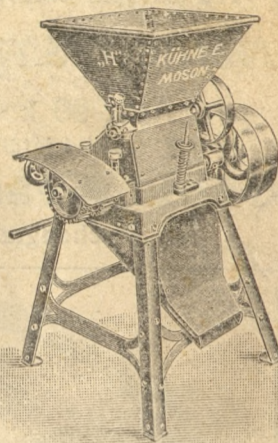
hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára

Mosonban

1672

elismert gondos kiviteiben szállit:
szecskavágógépeket,
 répavágókat, darálókat,
takarmányfüllesztőket,
„TORNADO“ kukoriczszár-
tépőket, MORZSOLÓKAT,
 burgonyamocsógépeket, teljes ta-
 karmánykamra-berendezéseket
FÓRAKTÁR: BUDAPEST,
 VI. ker., Váci-körút 57a. sz.
FIÓKRAKTÁR: DEBRECZEN és
TEMESVÁR.

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Peczony.

Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, egy gőzmozgonyokhoz mint benzinkomoblokhoz, Szalmakazalozókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállit a legtokéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

1884

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

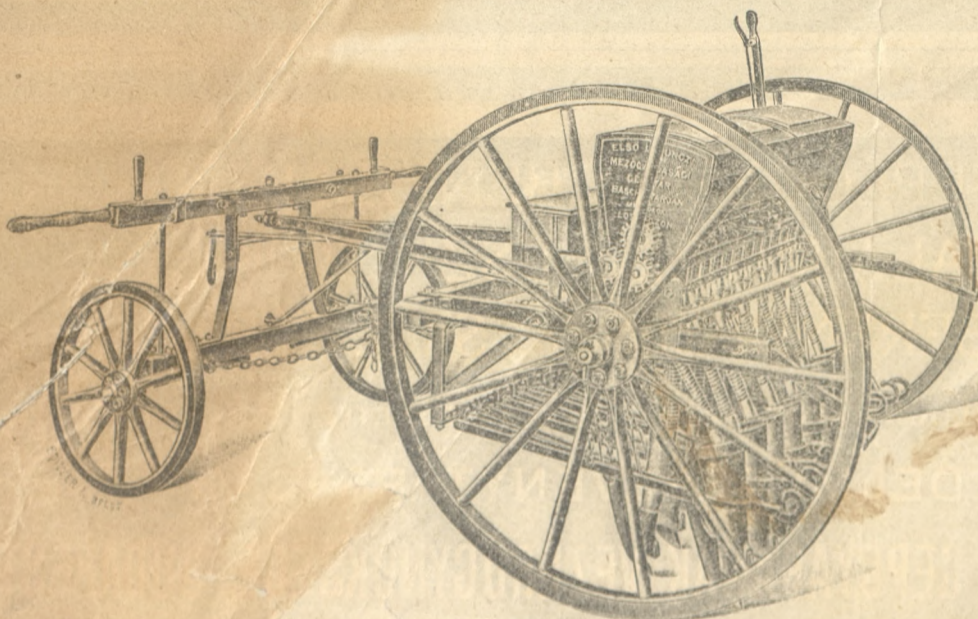
Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as évfolyam.

2054

Szabadalmazott LOSONCZI DRILL

a legjobb sorvetőgép!

Tolókerékrendszer

alsó- és felsővetésre.

Tessék leiratot és ajánlatot kérni!
 — Gazdáknak kedvező fizetési feltételek. —

Első

Losonczi Mezőgazdasági Gépgyár
 Basch és Tarján mérnökök Losoncz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Kérjük az
előfizetéseket
megújítását!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A burgonyatermelés veszedelme Nagy Dezső.	3
Néhány szó a növények vagy növényrészek bevásárlása alkalmával behozható növény betegségek elleni védekezésről Dr. Köck Károly.	4
Kisebb szakközlemények.	
Élő sövény.	5
Irodalmi szemle:	5
Egyleti élet:	
Felterjesztések, átiratok.	5
Kormányintézkedések.	6
Égyes közlemények.	6
Sírdátések.	

A burgonyatermelés veszedelme.

Irta: Nagy Dezső.

A burgonya a hazai mezőgazdaságnak egyik fontos terménye, sőt bátran elmondható az is, hogy a homoki gazdaságoknak éppen a burgonya képezi legfontosabb terményét, mert ez képezi nyers anyagát a keményítő és szeszgyártásnak, holott enélkül modern és intenzív gazdálkodás a homokokon el sem képzelhető. De tovább megyek. A burgonya fontos élelmi cikk, az alsóbbrendű néposztályoknál valóságos kenyérpótló; — viszont a laza és főleg homokos talajokon csak a burgonyatermeléssel kapcsolatos keményítő és szeszgyártás, illetve az ezen gyárüzem segítségével történő kolosszális mosléktakarmány termelés és az így lehetővé váló állattartás és hizlalás — tesz lehetővé a bőséges trágyaprodukción, ami viszont a talajkimerülés ellen véd, vagy jobban mondva teszi lehetségessé az annyira fontos talajerő fentartását.

A burgonyatermelés eme vázolt fontosságának felismerésén alapszik egész szeszgyártási politikánk és törvényünk s ez tette elkerülhetlenül szükségessé szeszgyártásról szóló törvényünkben azon vezérely felállítását, hogy a szeszipar mezőgazdasági jellegű iparüzemnek tekintessék s maga ez az iparüzem inkább a mezőgazdaság érdekkörébe szoríttassék.

Tényleg ezidőtől datálódik a burgonyatermelés és vele a felvidéki és a homoki gazdaságok föllendülése is; a mezőgazdasági szeszgyártás tette ugyanis lehetővé a homokokon és a felvidéki sovány talajokon az intenzív gazdálkodást s a nagyobb arányú állattartást, úgy, hogy elmondható, miszerint a burgonyatermelésnek, illetve a mezőgazdasági szesziparnak tudható be az, hogy a hazánkban bőségesen található homokok és a felvidék sovány és hideg talajai elmaradottságukból felszabadulva — az ott gazdálkodók holdogulását mozdították elő.

A fénynyel azonban itt is együtt járt az árnyék! Amint szőlőinket feldulta a filloxera, s amint a gabonáknak, a répának és más terményeknek is folyton újabb és újabb állati vagy cryptogamikus ellensége akadt: épp úgy a burgonyatermelés sem kerülte el a veszedelmet. Évről-évre mindig több és

több panasz hallatszott; ma pedig ott állunk, hogy komoly és szavahihető gazdák azt kezdik egész bizonyossággal állítani, hogy 1—2 év multán a burgonyatermelés teljesen lehetlenné lesz, ha csak nem sikerül a burgonyában grasszáló és rohamosan terjedő betegségek ellen panaceát találni! Így áll a helyzet és konstatálnunk kell azt is, hogy ez idén már egyes vidékeken, főleg pedig hazánk északnyugati felföldjén, a dunántúli megyékben, Barsban, Hontban, sok helyütt a Nyírségben is, 20, 60, sőt 80 százalékkal is megapadt a termés, ennyi esett áldozatul a burgonyát pusztító betegségnek!

Annyira fontosnak tartjuk ezt a dolgot, hogy szükségesnek tartjuk vele bővebben is foglalkozni.

Nézzük hát, melyek azok a betegségek, amik a burgonyatermelést veszélyeztetik? Első helyen kell itt felemlitenünk a Phytophthora infestans és az Alternaria solani néven ismert betegségeket. Mind a két betegség nagyon veszedelmes és fellépésüket a hasonló nevű gomba okozza. A tünetek mindkét betegségnél azonosak s hasonlóak a szőlő peronosporájához. A betegség tehát a szár és levelek megragyásodását és elszáradását okozza, amivel velejár a gumótermés lényeges csökkenése és keményítő-tartalmában való nagy szegénysége. A betegség fellépte szörványos; néha egész vidékeket ellep és óriás méreteket ölt, vannak azonban évek, mikor egészen kimarad. A két betegséggel azonban nem állunk már védtelenül. Amint a szőlő peronosporája ellen — úgy ezek ellen is a bordói leves permetezéssel és a vetőgumóknak bordói lében való csávázásával meglehetősen biztos sikerrel védekezhetünk. Dr. Delacroix, a francia földmívelésügyi minisztérium növény patológiai osztályának igazgatója, a világhírű tudós, sok éveken át alapos kutatásokat és kísérleteket végzett e betegségek ellen s mint legjobban bevált és teljes biztonságot nyújtó védőszert, a marseillei Schloosing-Freres Cie gyár által készített Schloosing-féle bordói port ajánlja. Ez a bordói por a vízben azonnal és üledék nélkül oldódik s ezen oldattal való csávázása a vetőgumóknak és kiadós permetezése a szár- és levélrészeknek biztos védelmet nyújt mindkét említett betegség ellen.

Vörös

Lóheremagot

vásárlók

kisarankás áruért 160 kor.-ig

arankamentes áruért 170 kor.-ig

fizetek métermázsánként.

Mintát és ajánlatot kér az eladó mennyiség közlésével

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése.

== BUDAPEST. ==

1002

Veszünk **Luczernamagot**, Arankamentes és nagyarankamentes **Lóheremagot** a legmagasabb áron.

Lóheremagból kérünk 5 kilós
== mintát utánvétel mellett. ==

MAGYAR MEZOGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

Egy másik újabb, de a két előzőnél sokkal veszedelmesebb burgonya-betegség a *Bacillus solanincola*, a németek által Ringkrankheit néven ismert kalamitás, az u. n. gyűrűs-betegség. Ezt a bajt kétségtelenül az újabb idegen fajtákkal hurcoltuk be Németországból, ahol e betegség már évek sora óta ismeretes. Ez a betegség veszélyezteteti legiminen-sebbül a termelést, mert pusztítása rohamos és óriási arányokra rug, úgy hogy 50—80 százalékra rug a termés-csökkenés ott, ahol a baj föllép. A gróf *Pálffy* féle pudmerici bér-gazdaságban — Pozsonymegyében — például ez idén már 70—80% volt a károsodás, va-lamint ezt megközelítő károkról halottunk említést Hont és Bars megyékben is. A bajt jellegző tünetek a szár- és levélrészecék elfony-nyadásában, a gumók fonnyadt, ráncos vol-tában és belülről a gumók fekete, kör alakú, a rothadás jeleit szemmel láthatóan magán viselő elváltozásában jelentkeznek. Az e be-tegtség által megtámadott burgonya nagy gyorsasággal romlik, rothad s még állatokkal is csak azonnal, a földből kiszedés után vi-gyázva etethető csak fel. Ipari célra az ily beteg burgonya absolute alkalmatlan.

E betegség ellen — nálunk egész új lé-vén — a magyaróvári akadémia professzorai egyelőre csak palliatív szereket tudnak java-solni. Rendszeres forgótermelés, a vetőmag gyakori változása s csak egészséges vetőgu-mók felhasználása, — továbbá kiadós fosz-fátozás és kálitrágyázás alkalmazása azok, amik a betegség csökkenését helyezik kilá-tásba. Preventív védőszerről, — mint az előző 2 betegségnél — itt tehát nincs szó s így a védekezés lehetősége problematikus.

Mi — ugyancsak *Delacroix* dr. nyomán — egészen más nézetet vagyunk. Támasz-kodva a francia tudós és a francia előkelő gazdák ezirányú összehasonlító kísérleteire és tapasztalataira, azt a meggyőződésünket nyilvánítjuk, hogy a *Bacillus solanincola* a földet fertőzi meg s így a védekezésnek is ez irányban kell haladnia. Az 1805-ben Lille-ben, Viger volt francia földmiv. miniszter el-nöklete alatt megtartott crhysanthemtenyésztői kongresszuson hivatalosan és hitelesen meg lett állapítva, hogy analogia forog fenn a crhysanthemum egy különös betegsége és a burgonyát pusztító *Bacillus solanincola* kö-zött. E tárgyban pedig *Dionnel*, a hirneves kertész és crhysanthemumtenyésztő a követ-kezőképp nyilatkozott: „Meg kell emlékez-nem a Schloesing-féle lecsapott nikotinnal kombinált kénporról. Az 1901. évben 600 crhysanthemum törzsben volt. Egész tavaszon és nyáron igen szép volt, míg végre augusz-tus 18-án egyszerre felütötte fejét a beteg-ség. Csak cirka 100 tő hozott virágot, a többi satnyult. Kertem tehát inficiálva volt. A kö-vetkező évben védekeztem és pedig úgy, hogy kertem földjét 14 napi időközökben négyszer kénporoztam és pedig a Schloesing-féle lecsa-pott nicotinos kénporral kétizben, harmadszor és negyedszer pedig a Schloesing-féle lecsa-

pott egyszerű kénporral. És az eredmény az volt, hogy a betegségnek csak alig egy-két tővön konstatalhattam a nyomát, a virágzás pedig teljes és pompás volt.“ Hasonlóképpen nyilatkozott Lemaire, a franciák eme legna-gyobb és leghiresebb kertésze és még egy kísérletező.

Ezzel egyidőben, de teljesen függetlenül a nevezett kertészekről, úgy *Delacroix*, mint *Th. Schloesing*, a világhírű agronomus és agri-kultur vegyész és tudományos vezetője és meg-alapítója a marseillei Schloesing gyárnak, szin-tén kísérleteztek. E kísérletek még ma is foly-nak ugyan de már is megállapítható az, hogy a cyanur gázokkal kezelt és lecsapott Schloes-ing-féle kénpor és nikotinos kénporok a ta-lajba juttatásával, illetve rászórásával siker-rel védekezhetünk a *Bacillus solanincola* ellenis.

Ám úgy *Delacroix*, mint *Schloesing* is nem állnak meg ennél. Szükségesnek tartják hangoztatni a rendszeres vetésforgót, úgy hogy 3 évnél előbb a burgonya ne kerüljön ugyan-azon földre: fontosnak mondják továbbá a bőséges foszfátozást és kálitrágyázást — s az istálló vagy compost trágya lehetőleg teljes mellőzését, valamint a levél és szárrészeknek a födből való eltakarítását és elégetését, mert ezek a talajban milliárdnyi számban tenyésző bacillusok legtermészetesebb melegágyai. Ve-tésre pedig csakis teljesen egészséges gumót szabad felhasználni, valamint szükséglet a ve-tőmag gyakori, legalább minden 3—4 évben való változtatása, ugyszinte a vetőgumónak bordói lében való csávázása is.

A burgonya veszedelme ellen tehát van panacea. Ha a termelő egészséges és csává-zott vetőgumót használ, ha vetés előtt a földre kellő lecsapott Schloesing-féle kénport juttat és még legalább két izben fölül is kénporoz s előzőleg egyizben permetez is, úgy teljesen nyugottan nézhet a jövőbe, mert így kédes lesz megvédeni termelését.

Mindezeket szükségesnek tartottuk nyil-vánosságra hozni s ehhez csak azt toldjuk még hozzá, hogy nagyon ohajtandó volna, ha erről a földmivelésügyi kormány is tudomást venne s szervei a magyar óvári növénytermelési ki-sérleti állomás, valamint az orsz. kísérletiügyi központi bizottság útján a legszélesebb körű kísérletezést rendelné el, hogy a védekezés mikéntjét és lehetőségét hivatalosan is megál-lapíttatná, s annak alapján szervezze, nép-szerítsse és irányítsa a védekezést a burgo-nyatermelést fenyegető csapás ellen!

Néhány szó a növények vagy növényrészek bevásárlása alkalmával behozható növénybetegségek elleni védekezéssel.

A mezőgazda aki vetőmagot, a gyümölcs-termelő aki gyümölcsfákat, a kertész a ki disz-cserjéket, hagymákat vásárol, természetesen sa-ját érdekében arra törekszik, hogy kifogástalan anyagot szerezzen be. Eltekintve attól, hogy a vásárolt növényeknek és növényrészeknek a

kinyilvánított követelményeknek meg kell fe-lelniök, még igen nagy jelentőséggel bír, hogy a vevőnek szállított árú még növényvédelmi szempontból is megfelelő legyen, azaz hogy a szállított növények és növényrészek ne legye-nek élősdiektől ellepve vagy csirájukban élősdielemektől (spórák, tojások) ne legyenek megtá-madva. E követelmény annál jogosultabb, mert ily esetben nem csak a beszállított növények károsulhatnak meg nagyon, hanem a már ren-delkezésünkre álló növénykészletünk is megfer-tőtötés veszélyének van kitéve. De amint az említett köröknek, akik ilyenmü szükségleteiket faiskoláktól, kertészetektől, vetőmagtermelő-in-tézményektől szerzik be, érdekében fekszik egészséges anyagnak a beszerzése, épúgy ez utobbi gazdaságoknak is saját érdekükben van, hogy a külföldről csakis oly anyagokat szerez-zenek be, amelyek növényvédelmi szempontból megfelelők és hogy vevőközönségüknek is ilyen anyaggal szolgáljanak.

A következő sorokban néhány szót, akarunk mondani egyrészt arra vonatkozólag, hogy ho-gyan ismerhetők fel a növénybetegségek, más-részt pedig azoknak rögtöni legyőzésére vonat-kozólag. Természetesen itt csak néhány általános példára szorítkozhatunk. E tárgynak kimerítő elemzése igen nagy terjedelmü művet köve-telne.

Ami a növények vagy növényrészek be-tegtségének felismerhetését illeti, az természet-e-sen annál könnyebb, minél előrehaladottabb a betegség, mert így sokkal szembetűnőbb, illető-leg sokkal könnyebben felismerhető. Így pél-dául a már nagyon előrehaladott rák betegség a gyümölcsfákon, mint ilyen könnyen felismer-hető. Nehezebb azonban már a betegség felis-merhetése, amikor az még csak kifejlődőfélben. tehát a kezdetén van, amikor még nem annyira szembetűnő. Ekkor némely esetben a gyümölcs-termelő és műkertész gyakorlott szeme ugyan nem csalatkozik, amikor a növény csekélyke átváltozására építve felismeri a betegség fellépé-sét, a legtöbb esetben azonban ezt teljes biz-tossággal csakis a tudományosan képzett szak-emberek tehetik meg segédeszközök (pl. mik-roszkop) felhasználásával.

Még nehezebb a betegség konstatalása akkor, ha az mint növények vagy növényré-szek csirabetegsége lép fel. Ekkor csak pontos mikroszkopiai megfigyelés szolgálhat biztos ered-ménnyel. Ha valakinek az a gyanuja támad, hogy az illető növényen vagy növényrészen csirabetegség észlelhető, akkor igen ajánlatos azt egy szakember vizsgálata alá bocsájtani, ami annyival is inkább eszközölhető, mert ily-nemü vizsgálatot az illetékes közegek (növény-védelmi-, növénykísérleti állomások) díjtalanul vállalnak el. Természetesen az eladás alá kerülő növényeknél vagy növényrészeknél szemmel látható (azaz helyesebben mondva: már nagyon előrehaladott) betegségek nem észlelhetők, ha-nem azért a legtöbb esetben már a betegség kezdetleges stádiumával állunk szemben.

A betegség legyőzésének általában első és legfőbb kelléke: a betegségnek helyes felis-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, közelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Férj és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

merése. Alaptörvényként azt mondhatjuk, hogy természetesen a legbiztosabb a bevásárolt anyagok közül a betegeknek felismert növényeket és növényrészeket elirtani. Ez különösen oly esetben alkalmazandó, amikor fertőző betegséggel van dolgunk. Hogy azonban minden esetben még pedig azonnal a küldeménynek rendeltetése helyére való jutásakor az anyagnak lehetőleg legpontosabb megvizsgálása sürgősen ajánlatos, az természetes. Hogyha lehetséges, akkor sohasem szabad elmulasztanunk, hogy a betegség gyanujába esett növényeket az egészségesektől el ne különítsük. Ha a vetőmagkészletünk van megtámadva, akkor alapos pácolással segíthetünk. Némelykor pedig az ültetvény jelentősebb megrongálása nélkül is lehetséges, hogy a beteg részeket ki — vagy levágással eltávolíthassuk. Ha a gyökérben lép fel a betegség, akkor nagy előnnyel jár, ha a gomba által megtámadott gyökérrészeket eltávolítjuk és a megmaradt gyökereket deszinficiáló folyadékba (1%-os rézvitriolmész-mártás, 0.1%-os formaldehyddal) való bemártás által fertőtleníjük.

Ha ezeket az itt csak általánosságban adott intelmeket betartjuk, akkor némely esetben megakadályozhatjuk a betegségeknek behozatalát, ami már ezáltal is nagy értékkel bír, mert ellenkező esetben, a fertőző betegségek esetleges továbbterjedése által a már nagyobb arányokat öltött betegség legyőzése nemcsak sokkal költségesebb lesz, hanem ily esetben az eredmény is sokkal bizonytalanabb lesz, mint ha idejekorán elejét vesszük a betegség kiterjedésének. Nagyobb gazdaságban ilyenmü elhanyagolás a jövőben kiszámíthatatlan kárt okozhat. A fentebbi sorok mindenekelőtt azt a célt szolgálják, hogy e fenyegető veszélyre felhívják figyelmünket.

Dr. Köck G.

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ **Élő sövény.** A legsűrűbb, áthatatlan sövényt igen rövid idő alatt megkaphatjuk, ha ültetésre a skót sövényrőzsát használjuk. A szakszerűen és helyesen ültetett ilyen növény számtalan tüskével bír és nem enged át semmiféle élő állatot. Minthogy egész közönséges talajjal megelégszik, a metszést jól bírja, a fagytól alig szenved, a skót sövényrőzsát igen használják és nagy keresletnek örvend.

Ha ez a növény mező, kert stb. bekerítésére oly alkalmas, a kertnél még az az előnye is érvényesül, hogy az ilyen sövény igen számos rózsaszínű virágjával június—júliusban valóban pompás látványt nyújt, igen finom e rózsza lombjának az illata, A fiatal hajtások igen erős illatuak, amely illat finom almaillatra emlékeztet és eső után a pompás illat oly erős, hogy egyes bokrok illatát már tíz lépésről érezni.

A földolog az, hogy a rózsza féregtől mentes marad, amit más sövénynövényekről, mint a kökényről, nem mondhatunk, mert az utóbbi valóságos menedéke a férgeknek. Igen sok

hasznos madárfaj költ a skót sövényrőzsában, ami gyümölcsfáink szempontjából különösen előnyös.

A metszést nem szabad télen végezni, mert az esetben kevesebb virág volna a bokron. A legjobb idő július vége, azonban a metszést csak az ültetést követő második évben kezdődik. Az ültetőtávot 15—20 cm. az egyes növények között. A levélnek illata biztos jele annak, hogy igazi faj fölött rendelkezünk, mert semmilyen más faj nem bír ezzel a tulajdonsággal. Ez a csodálatos növény megérdemelné, hogy több figyelemre méltatnák, nálunk ugyszólván teljesen ismeretlen. Biztos beszerzési forrása: Baumschule Friedrichshöhe Flensburg.

A fehér fagyol (*Lycium barbarum* L.) sövény céljaira gyors növése és áthatatlanságánál fogva alkalmas volna, azonban azzal a nagy hátránnyal bír, hogy 10 méternél nagyobb körben terjeszti szét gyökereit a talajban és azután a gyepen, virágágyakon, sőt a szilárdra taposott utakon és udvaron, a köveken áthatol és egy év alatt méter hosszú hajtásokat hoz. E miatt a tulbujja terjeszkedése miatt nem ajánlható.

A kökény mindenféle féreg melegágya és későbbben megkopaszodik, hiányok támadnak benne. A maclura arantiaca-nak igen hosszúak a tüskéi és ujabban igen használják, azonban északibb vidékeknek nem igen ajánlható. Az előbb említett skót sövényrőzsza feltétlenül a legjobban felel meg.

IRODALMI SZEMLE.

Derült égbolt alatt. (Buday Barna elbeszélései.) Singer és Wolfner cég kiadásában vaskos kötetre való novella jelent meg a karácsonyi könyvpiacra, amelyeket Buday Barna a „Köztelek“ szerkesztője irt. Kritikát ezuttal nem akarunk a könyvről mondani, lehetetlen azonban, hogy az olvasóközönség figyelmét föl ne hívjuk már most is a könyvre amelynek minden sora egy a szépirodalom művelői által olyannyira elhanyagolt világba: a falu népe közé kalauzol bennünket s a falu népével közvetlen érintkezést tartó emberek közé. Ki ismeri ezeket ma? Az elbeszélő írők ma jóformán strucczollas kalapu dámákról, szmokingos urakról irnak, a derűs világú népélet alakjait egy-egy „czuczilista“ János vagy pedig a bőrkabátosoktól agyonkínzott Mihály béres képviseli. Buday Barna nem az elégedetlen falusi embereket rajzolja könyvében, hanem azokat, akik ereiben még forró vér lüktet, akikben buzog a munkakedv s akik így még kacagni és mást kacagtatni is tudnak. A könyv első része a szerző szűkebb hazájának, a Nyírségnek néhány igazán sikerülten megrajzolt alakját állítja elénk. Igazán vonzóan írja le a Loránd öcsém néhány élménye című részben egy a falusi levegőben felserdülő kamasz gyerek belvilágát. Dicséret nélkül legyen mondva, a kötetnek ez a része oly bájos, a sorok közt rejtőző finom, diszkrét pikantériát teljesen elnyeli az a nemes humor, amivel a szerző minden egyes apró történetet bearanyozza. A bőrharisnya elbeszélések gyűjtőnév alatt egy csomó groteszk alakot állít elénk a koczávadászok nemes gárdájából. Külön részt szentel a szerző a Nyírség könnyűvérű földesurainak a bemutatására is, végül a gazdatiszti világból mutat be néhány

apró derűs zsánerképet. A kötet jellemzésére elég annyit mondani, hogy szerzőjük igazán apróra ismeri minden egyes hősét elbeszéléseinek, de egyuttal amit látott és tapasztalt azokról, azt mesteri tollal le is tudja írni. A könyvet 3 koronáért lehet megrendelni Singer és Wolfnerél Budapest, Andrassy-ut 10. Cs. Ö.

EGYLETI ÉLET.

Felterjesztések, átiratok.

I. Földművelésügyi miniszter a takarmányhiány ügyében:

Hivatkozással Nagyméltóságodnak 1904. évi szeptember 5-én kelt 87214. VII. 4. számu azon leiratára, melylyel a M. kir. Pénzügyminiszterium 1904. augusztus hó 26-án; 74075. szám alatt kelt körrendeletének másolatát tudomásul vétel végett megküldeni méltóztatott, tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat:

Kegyeskedjék — tekintettel az ideai tél folyamán is mutatkozó takarmányhiányra — a Nagyméltóságú Pénzügyminiszter urnál aziránt közbenjárni, hogy a mezőgazdasági szeszfordék a szesz termelésnél nyert moslék takarmányuk egy megfelelő részét más állattartó gazdáknak átadassák, illetve, hogy bizonyos nagyobb hányad takarmánymoslék eladása nekik engedélyeztessék.

Kérésünket Nagyméltóságod kegyes figyelmébe ajánlva — vagyunk

Kolozsvárt, 1907. december hó 27-én

Mély tisztelettel:

Br. Bánffy Ernő,
erd. gazd. egyt. elnök.
Tokaji László,
erd. gazd. egyt. titkár.

II. Ugyanoda a raktározott export-gyümölcs sulyvesztésének megállapítása tárgyában:

Több ízben felmerült vitás esetek és egyes gazdatársaink által szenvedett károk arra az elhatározásra indították igazgatóválasztmányunkat, hogy Nagyméltóságodhoz az alábbi kéressel forduljunk:

Kegyeskedjék Nagyméltóságod szakközvegeivel olyan irányu kísérleteket tételni, amelyekből kitéjné az, hogy a raktározott gyümölcs (alma, körte) sulyvesztése hetenként mennyit tesz ki %-okban s ennek alapján hivatalosan állapíttassék meg a hetenkénti apadás, vagy annak bár maximuma és minimuma, %-okban.

Ezáltal számos pereskedésnek és károsodásnak vehetnők elejét, amik ma elég sűrűn fordulnak elő hazai termelőinknek a külföldi kereskedőkkel történő üzletkötéseinél.

Kolozsvár, 1907. december 27.

Mély tisztelettel:

Br. Bánffy Ernő,
erd. gazd. egyt. elnök.
Tokaji László,
erd. gazd. egyt. titkár.

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitéjő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelölő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzőket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőny cím: Kalmár-rostagyár.

III. Az erd. hadtestparancsnoksághoz a kaszálók kiméltése tárgyában:

Felmerült panaszok következtében igazgatóválasztmányunk, azzal a kéréssel fordul a Tekintetes Hadtestparancsnoksághoz, miszerint:

Kegyeskedjék a jövőre nézve olyan intézkedéseket életbeléptetni, hogy a lehetőségig eleje vétessék azon károsodásoknak, amelyek a rét- és kaszálótulajdonosokat katonai gyakorlatok folytán érik. Van ugyanis oly időszak a széna és sarju termelésnél — amikor a füvek közt gyakorlatozó gyalogság, de főként a lovasság és tüzérség — megbecsülhetetlen károkat okozhat. — Ez az időszak: a kaszálás előtt 3—4 héttel való időtől kezdve — egészen a felgyűjtésig, illetve fiókozásig tart.

Nagy megnyugvásunkra szolgálna, ha a réteken és hegyikaszálókon való gyakorlatozások ezen időszakban (amely vidékenként a vármegyei gazdabizottságok véleménye alapján volna megállapítható) a Tekintetes Parancsnokság által szigorúan tiltatnának.

Abban a reményben, hogy közérdekű kérésünk a Tek. Hadtestparancsnokság részéről megfelelő méltánlással találkozunk — vagyunk Kolozsvár, 1907. december 27.

Kiváló tisztelettel:

Br. Bánffy Ernő,
erd. gazd. egyl. elnök.
Tokaji László,
erd. gazd. egyl. titkár.

KORMÁNYINTÉZKEDESEK.

A közlegelő-ügy rendezése. A földmivelésügyi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértőleg a közlegelő-ügy országos rendezését vette tervbe. Az akció most már a megvalósulás stádiumába lépett, mert Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a reform előkészítésével megbizta dr. Sebess Dénes miniszteri osztálytanácsost és egyidejűleg sürgős jelentést kért az ország összes gazdasági egyesületeitől a reformra vonatkozólag. Értesülésünk szerint a reform arra fog irányulni, hogy elsősorban az ország összes községeit a község tulajdonában levő közlegelőkkel lássák el. Ma ugyanis a közbirtokosságok tulajdonában levő közlegelők fontos gazdasági és szociális hivatásuknak nem felelnek meg. A legelőbirtokosoknak ugyanis módjuk van arra, hogy a legelőbirtokkal nem bíróját az állattenyésztésből egyszerűen kizárják. Ezt főleg oly módon tehetik, hogy aránytalanul magas legeltetési díjakat vetnek ki autonóm hatáskörükben. Ezenkívül a legtöbb legelőbirtok annyira el van már aprózva, hogy a birtokos nem tudja jogosultságát kihasználni. Ezen a réven azután mód nyílik arra, hogy a legelőbirtokokat egy vagy több ember ösztöndíjjal lássa el és egész községek lakosságát kizárhassák az állattenyésztésből. Ilyen viszonyok között a birtokosságot törvényesen nem lehet kötelezni arra, hogy a közlegelőt akként kezelje és gondozza,

amint az szükséges volna. Az osztatlan, közös tulajdon képező birtokossági legelőknél e hátrányai nincsenek meg a községi legelőknél, mert arra minden községi lakos jogosult marhát kihajtani, minden állattulajdonos egyenlő legeltetési díjat fizet és ennek következtében nem lehet soha viszály a község szegény lakossága és a községi közbirtokosság között. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a községeknek módjában áll a legeltetési díjakat lehetőleg mérsékelni vagy ezek kivételétől teljesen eltekinteni, továbbá, hogy a községeknek módjukban van a legeltetési díjakból az állattenyésztési szükségleteket is fedezni, akkor kétségtelen, hogy a reformra szükség van. A reform tehát törvény lesz, mely kimondja, hogy a birtokossági legelők a községek által kötelezőleg megváltassanak. Ugyan e törvényben kell gondoskodni arról, hogy a községi legelő használatára fejében fizetendő legeltetési díj progresszive állapíttassék meg oly módon, hogy a gazdák az első marha után egy minimális összeget fizessenek, míg a többi jószág legeltetési díja fokozatosan növekedjék. A birtokossági legelőknél a község által való megváltását akként fogják eszközölni, hogy az állam e célra a községeknek hosszú lejáratú kölcsönöket közvetít oly módon, mint az a szőlők rekonstruálása céljából adott kölcsönöknel történt. E kölcsönök bélyeg- és illetékmentességet fognak élvezni. A váltásösszeget az állam közigazgatási uton fogja megállapítani.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Változások a földművelésügyi minisztériumban. A földművelésügyi minisztérium január elsejével életbelépő új ügy- és személybeosztása most jelent meg. Az ügybeosztásban lényeges változás az, hogy az erők jobb kihasználása érdekében a kisebb ügyosztályokat összevonták s ezzel a minisztérium ügyosztályainak száma hattal csökkent; továbbá a vizügyi igazgatás ügyeit, a melyek eddig a főfolyók szerint tiszai és dunai ügyosztályok voltak felosztva, az új ügybeosztásban az ügyek természete szerint csoportosították s az állami munkálatokat és a társulati ügyeket külön ügyosztályokba sorolták.

Az ügybeosztásban beállott változás valamint egyéb igazgatási okok a személyzet beosztásának módosítását is szükségessé tették. Így Kazy József miniszteri tanácsos, az elnöki osztály eddigi főnöke, aki az elnöki osztály mellett a hegyvidéki és székelyföldi akciók ügyeit is vezette, ezen akciók nagyarányú kiterjesztése folytán kizárólag az ezen akciók ügyeivel foglalkozó IX-ik főosztálynak lesz a főnöke, az elnöki osztály főnöke pedig Szomjas Lajos osztálytanácsos lesz. A második munkásügyi osztály vezetését, amelybe a munkásközvetítési ügyek is tartoznak, Sierban János jószágigazgató, az egyesített közigazgatási osztály vezetését Roth Lóránd osztálytanácsos, a mezőgazdasági osztály vezetését dr. Ferdinándy Bertalan miniszteri titkár, a szőlészeti osztály vezetését Lekky István osztálytanácsos, a telepítési első ügyosztály vezetését pedig Zsedényi Béla osztálytanácsos veszi át. A va-

dászati ügyek, az állami vadászterületeknek eddig az erdészeti osztályban tárgyalt ügyeivel, valamint az ornithologiai, selymészeti és méhészeti ügyekkel egy osztályban egyesítettvén, ezen, a Kazy József min. tanácsos főnöksége alatt álló IX-ik főosztályba tartozó ügyosztály vezetője báró Podmaniczky Gyula lesz. Végül a gazdasági szakoktatási ügyek a rokon természetű kísérletügyekkel Forster Kálmán min. tanácsos főnöksége alatt egy főosztályban egyesítettvén, az egyesített osztály vezetését Dudranszky Róbert osztálytanácsos veszi át.

— A székelykiállítás nyert érmek január végén készen lesznek és a kitüntetettek legkésőbb február 10-ig direkt megküldetnek. Az oklevelek szétküldése ugyanakkor fog megkezdetni és azokat febr. végéig mindenki megkapja. Pénzdíjakról: Imreh Béla úr, az állami érmekről: Benkő Pál ur adhatnak szükség esetén felvilágosítást.

— A kolozsmegyei gazdasági szakosztály téli aktioja a megyében már megindult. Megtétettek az előintézkedések, elnök: gróf Bánffy Miklós jóváhagyásával és Dózsa Endre cs. és kir. kamarás, alispán közbenjárásával: fafaragó tanfolyamok rendezésére Türen és Mákón, Szucsákon pedig egy 6 hetes kosárfonó tanfolyam indul meg, Bácsban pedig kosárfonó szövetkezet van alakulóban. Már decemberben megkezdődtek a téli népi gazdasági előadások: Szucsákon, Szentmihálytelkén, Türen, Mákón. Mérán és Bácsban, első három helyen falusi tejszövetkezetek alakítására is megtétettek az első lépések. Előadók: Dr. Seyfried Károly, Jászberényi András s Csérei Lajos gazdas. tanárok voltak. Az előadások nagyobb része január hó folyamán, vasárnaponként fognak megtartatni.

— Szőlőföldek tagosítása. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a legutóbbi igazgatóválasztmányi ülés határozatából kifolyólag felirattal fordult a m. kir. pénzügyminiszterhez az iránt, hogy a szőlők magán uton történő tagosítása alkalmából — mivel a szétforgácsolt szőlőterületek egyrésztől a munkáltatás, kezelés, védekezés stb. dolgokat nehezítik meg. másrésztől a hegyközség alakulását akadályozzák — a történő birtokcserét a jogügyleti és átíratási illeték alól mentse fel, hogy ez által a társadalom könnyebben megoldhassa a szőlőtagosítás nehéz kérdését, melyre egyes vidékeken, leginkább Erdélyben, sürgős szükség van.

— Méncsikók vásárlása. A földművelésügyi miniszter fölhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős csontú, szabályos testalkatú, saját nevelésű, egyéves méncsikó van s azokat az államnak eladni kívánja, hogy ebbeli szándékukat a helynek és az utolsó postának, ahol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a m. kir. földművelésügyi minisztériumhoz benyújtandó, egykoronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban legkésőbb 1908. évi február hó 1-ig bejelenteni sziveskedjenek. Az ezen határidőn túl érkező bejelentések figyelembe vétetni nem fognak.

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut társaság

resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!

Egyetemese acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.
Páncélacél-kormánylemez.
Magasított acél-ekefej.
Porvédő kerekek.
Acél gerendely.

Tiszta acélsanyag s a j á t hámorainkból.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártár terén legelső rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Sürgőnycim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcím: „Agraria” Budapest. V., Váci ut 2.

TARTALOM.

I. Közlemények szerint, időrendben:

Önálló eredeti cikkek:		Oldal	Oldal
Csikszentmártoni Szabó József	3	A gyümölcsfák értékeléséről	107
Szőlőmivelés Erdélyben. <i>Dicenty Dezső.</i>	6	Az erdélyi gazdasági egyesület egy éve. <i>Tokaji László.</i>	119
A fejőstehenek takarmányozása. III. <i>Cselkő István.</i>	6	A székelykereszturi kiállítás. <i>Esztéka.</i>	122
Természetes vagy mesterséges eljárás szerint tápláljuk borjainkat? I. <i>Gy. Rosenberger Sándor.</i>	7	Természetes keltetés. <i>Bászel Elek.</i>	123
A szászlónai „szocialista”	15	Mezőgazdasági találmányok	123
A nemzetiségi pénzintézetek.	16	Gazdák vállalkozásai. (<i>É. E.</i>)	135
Természetes vagy mesterséges eljárás szerint tápláljuk borjainkat? II. <i>Gy. Rosenberger Sándor.</i>	18	A székely akció 1906-ban	136
Küzdelem a nagy aranka (<i>Guscuta suaveolens</i>) ellen. (<i>M.</i>)	19	Ujabb tapasztalatok a <i>Peronospora</i> ellen való védekezésről. (<i>D. L. P.</i>)	137
Gyümölcsstermesztésünkről (<i>É.</i>)	27	Tájékoztató miniszteri határozatok.	138
Gazdasági munkás- és cselédlakások	29	A gyümölcsfák trágyázása. <i>Gy.</i>	139
A Hermann-féle tengeri mivvelési mód	29	Kiegyezés. (<i>r.</i>)	151
Élet és iskola. <i>Eber Ernő.</i>	39	Gazdák károsodása a húsbevitel korlátozásánál. <i>Straub Domokos.</i>	152
Az algyógyi vetőmagtermelés és nemesítés. I.	40	A zsiszikes borsó fertőtlenítése	152
Gyümölcsstermelésünk ferdeségei. <i>Csérer Gyula.</i>	42	Az Erdélyi Gazdasági Egyesület közgyűlése.	165
Levél az erdélyi állattenyésztésről.	42	A gözeke munkájáról. <i>Br. Kemény József.</i>	167
A tejszővetkezeti ügy nehézségei. (<i>É. E.</i>)	51	A tavaszi vetés új módja.	168
Létezik-e „rablógazdálkodás”? I. <i>Zehetmyr János.</i>	52	A sörárpatermesztés arany szabályai	168
Az algyógyi vetőmagtermelés és nemesítés II.	53	A keltetőtojások kezeléséről.	169
Erdély hajdani lótenyésztéséről	54	Kasok átvágása kaptárba. <i>Uhlárik Sándor.</i>	169
Erdemes ma cukorrépát termelni? <i>Báró Kemény József.</i>	63	A községi faiskolákról. <i>Lészai Ferencz.</i>	183
Czintosi kísérletek. <i>Borona.</i>	64	Az erdélyi társadalom	184
Létezik-e „rablógazdálkodás”? II. <i>Zehetmyr János.</i>	64	Néhány kísérlet a gyomókerekkes vetéssel.	185
Mezőgazdasági közvagyon.	66	A Birkeland—Eyde-féle mészsáletrom (calciumnitrat) mint trágyaszor. <i>Dr. Ejury Lajos.</i>	185
A herevetésnek legjobb és legegyszerűbb, de ismeretlen módja. I. <i>Gyárfás József.</i>	67	Sürgős gazdasági teendőink. <i>Dr. Török Arthur.</i>	203
Az 1894. évi XII. törvény cikk módosításáról.	77	Erdészeti főiskola Kolozsvárt.	204
A herevetésnek legjobb és legegyszerűbb, de ismeretlen módja. II. <i>Gyárfás József.</i>	78	Szürke vagy tarka marhát tenyészünk-e?	205
Termelési kísérletek az abundansz amerikai zabbal 1904 és 1905-ik években. I. <i>Ifj. Rösler Károly.</i>	79	A tavaszi haszonállatvizsgálatról.	205
Néhány szó a városok utcáinak fásításáról. <i>Csérer Gyula.</i>	80	Új munka	219
Székelykiállítás.	91	Havasi legelők. <i>Várady Géza.</i>	220
Termelési kísérletek az abundansz amerikai zabbal 1904 és 1905-ik években. II. <i>Ifj. Rösler Károly.</i>	92	A vetésforgó alakulásáról. I.	221
A borjak takarmányozásáról	93	Egy felvidéki juhászat 1906. évi jövedelme. <i>Lachmann József.</i>	222
Tájékoztató ministeri határozatok	93	A jövendő. <i>Várady Géza.</i>	237
Használjunk gépeket! <i>Báró Kemény József.</i>	105	A vetésforgó alakulásáról. II.	288
Lóherevetés a tavaszi gabonával egy-szerre. <i>H.</i>	106	A magyar marhának modernizálása keresztezéssel. I. <i>Monostori Károly.</i>	238
		Az erdélyi kopasznyaku tyúk	239
		Néhány szó a gazdákhöz. I. <i>Patrubby Miklós.</i>	253
		A vetésforgó alakulásáról. III. <i>Strakesch Szigfrid.</i>	254
		A fehér borok fekete töréséről. <i>Dr. Ejury Lajos.</i>	255
		A magyar marhának modernizálása keresztezéssel. II. <i>Monostory Károly.</i>	246
		Álljunk a mellé, a mi a mienk.	269
		Néhány szó a gazdákhöz. II. <i>Patrubby Miklós.</i>	270
		Hogyan védekezzünk esetleges takarmányhiány ellen?	271
		A szélmotorról. <i>Báró Kemény József.</i>	272
		A gabonaárak.	283
		Az universal automotorról. <i>Patrubby Miklós.</i>	284
		A szőlő- és gyümölcsfakarók tartósságának biztosításáról.	284
		Pár megjegyzés az „universal automotor” című cikkhez. <i>Br. Kemény József.</i>	297
		A borhibák és borbetegségek elleni védekezésről. <i>Dr. Ejury Lajos.</i>	298
		Néhány szó az alacsony törzsű gyümölcsfák érdekében. <i>Csérer Gyula.</i>	300
		Komlótermelésünk jelene és jövője.	300
		A VIII. nemzetközi gazdakongresszus. I. <i>Eber Ernő.</i>	311
		A gazdasági felsőbb szakképzés és Kolozsvár. I.	312
		A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és annak jövedelmezősége	314
		A gyógynövénykert. I. <i>Páter Béla dr.</i>	315
		A VIII. nemzetközi gazdakongresszus II. <i>Eber Ernő.</i>	329
		A gazdasági felsőbb szakképzés és Kolozsvár. II. <i>Erbss Rezső.</i>	330
		Gőzekesztés Marosgezsén	331
		Az universal automotorról. <i>Patrubby Miklós.</i>	332
		A gyógynövénykert. II. <i>Páter Béla dr.</i>	332
		A VIII. nemzetközi gazdakongresszus. III. <i>Eber Ernő.</i>	343
		Mezőgazdasági muzeum.	344
		A gőzkazán kezelése a szeszfőző-campagne után. <i>Kristek V.</i>	345
		A baromfi diphteriája. —a	345
		Összehasonlító tengeri termesztési kísérlet, tekintettel Erdély viszonyaira. I. <i>Dr. Varga Kálmán.</i>	355
		A második termésbecslés.	356
		A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és annak jövedelmezősége. <i>Vesszősi F.</i>	357
		Patkányirtás tengeri hagymával. <i>Nagy Géza.</i>	358
		Az erdélyi kivándorlás. <i>Eber Ernő.</i>	367
		Összehasonlító tengeri termesztési kísérlet, tekintettel Erdély viszonyaira. II. <i>Dr. Varga Kálmán.</i>	368
		A csiperke-gomba termelése. <i>E. B.</i>	369
		Önvédelem. (—i.)	379
		Gazdasági tanulmányút Amerikába. <i>Patrubby Miklós.</i>	380
		Takarmányrépa termelési kísérlet.	385
		A házi husnyultenyésztés. <i>Dr. Ladányi.</i>	381
		A rajfogó-készülékek. <i>Valló János.</i>	382
		Nehéz napok. (—i.)	391
		Karakul-juh bevitel Ausztriába.	392

	Oldal
Takarmánytermelési kísérlet a keverék helyes arányának megállapítására.	393
Mi az a tejgazdaság? K.	403
Kolozsmegyei kisgazdák tanulmányútja.	404
Hány százalékos oldattal permetezzünk? B. L.	405
Tanulmány a berni szarvasmarháról.	405
A vetések állása és a mezőgazdaság állapota 1907. évi július hó 15-én.	415
A borászatban leggyakrabban használt derítő szerek. Dr. Ejury Lajos.	417
Alkalmas-e köztenyésztésre a friz juh? Kovácsy Béla.	417
A hivatalos termés-jelentésekről. Patrübány Miklós.	429
Kolozsmegyei kisgazdák a Barcaságon. I. Csérer Lajos.	430
Havasalji gyümölcsészetünk. F. Gy.	430
Bonyhád és Muraköz. Czirmes Bálint.	443
Mi lehet az oka a tojás csiraképtelenségének? Dr. Barna.	444
A dinnye ellenségei. Csérer Gyula.	444
A székelyföldi legelők. Székely György.	457
Bonyhád és Muraköz. Czirmes Bálint.	458
Kolozsmegyei kisgazdák a Barcaságon. II. Csérer Lajos.	459
Néhány szó a fiatal libák felneveléséről. W. L.	460
Az ugynevezett „bonyhádi“ tájfajta szarvasmarháról. Pirkner János.	469
Kolozsmegyei kisgazdák a Barcaságon, III. Csérer Lajos.	470
Heremagot termelő gazdák figyelmébe. F. Gy.	471
A tengeriszár besavanyításáról. Balla Lajos.	471
Uj készülék a vetőmagkészletnek meleg vízzel való kezeléséhez. Szász gazda.	472
Székelykiállítás ösztönzói és díjai.	485
Idei komlótermelésünkről s annak értékesítéséről. — r. — s.	486
Kolozsmegyei kisgazdák a Barcaságon. IV. Csérer Lajos.	487
Sertésenyésztésünkről. Patrübány Miklós.	488
A keverék-földről vagy komposzt-telep-ről. Dr. Ejury Lajos.	488
A pécsi kongresszusok. I.	499
A segesvári komlószövetkezet és az osztrák komlószármazási törvény.	501
A pécsi kongresszusok. II.	511
Hírek a székelykiállításról.	512
Tapasztalatok a Dél-Stájer komlós vidékeken. Csérer Lajos.	512
A pécsi kongresszusok. III.	523
A vetések állása és a terméseredmény.	525
Hírek a székelykiállításról.	525
Néhány szó a tőzsdereform kérdéséhez. Dr. Seyfried Károly.	535
Margitin. Kertész.	536
Termelési kísérletek Abundansz és Birító gyöngye-zabfélésekkel. Wolszky Győző.	536
A székely akció öt éve. I.	547
Sepsiszentgyörgyi székely kiállítás.	548
A székely akció öt éve. II.	557
Mire ügyeljen a gazda gépvásárlásnál. Rüdiger Ottó.	559
Állattenyésztési mizeriák. Szász Ferenc.	567
A mezőgazdasági Múzeum. Bándi Sándor.	567
A gyümölcsfák ültetéséről. Csérer Gyula.	568
Hogyan méhészkedjünk. Boczonádi Szabó Imre.	570
Miért ne tartjuk meg a fajbaromfiakat három éves korukon felül. Török Gyula.	580
A tengeriszár mint takarmány. Gyalui Rosenberger Sándor.	581
A gazdatisztek továbbképzése. Dancs György.	591
A székelykiállítás kitüntetései.	592
A világ 1907. évi gabonatermése. I.	605
A mesterséges trágyafélék gazdasági értéke és érvényrejutásuk feltételei. Grabner Emil.	607
A világ 1907. évi gabonatermése. II.	617
Milyen mesterséges trágyákat használjunk? Grabner Emil.	618

Motort vagy gőzgépet használjunk-e? Ifj S. P.	619
A világ 1907. évi gabonatermése. III.	627
A gazdasági növények termésének fokozása a műtrágyák felhasználásával. Grabner Emil.	628
Néhány szó az angol kitenyésztett sertés további tenyésztéséhez. Bäcker György.	630
A yorkshire sertés szerepe Udvarhelyvármegyében. Dorner Béla.	639
A Mezőség vízhiányának orvoslása. I. Papp Károly és Pazár István.	640
Néhány szó az angol kitenyésztett sertés további tenyésztéséhez. Bäcker György.	641
Szemle	651
A fák kiültetése és gondozása.	653
A Mezőség vízhiányának orvoslása. II. Papp Károly és Pazár István.	653
A gazdasági cselédek nyugdíjbiztosítása I.	663
A gyümölcsfák trágyázása. Csérer Gyula.	664
Az állatorvosi első segély. I.	665
A gazdasági cselédek nyugdíjbiztosítása II.	673
A burgonyalevél fodrosodásáról. Dr. Appel O.	674
A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei	675
Az állatorvosi első segély II.	677
Agricultur foszfát. K. Bíró Gusztáv.	685
Az agrármeteorologiai megfigyelések. Konkoly Thege Miklós.	686
A gyapju minőségénél használatos osztályozás. Kovács Imre.	687

T á r c a :

A társadalom gazdálkodásáról. I. Dr. Seyfried Károly.	4
A társadalom gazdálkodásáról. II. Dr. Seyfried Károly.	16
A madár a természetben I. Herman Ottó.	106
A madár a természetben. II. Herman Ottó.	120
A madár a természetben. III. Herman Ottó.	136
A kert-városok. I. Dr. Wildner Ödön.	298
A kert-városok. II. Dr. Wildner Ödön.	312
A kert-városok. III. Dr. Wildner Ödön.	356

Kisebb szakközlemények:

Védekezés a varju ellen. — A takarmányozás befolyása a tejhozamra. — Egy gyümölcsfaiskola jövedelmezősége. — A lakás kiszáritása.	95
Cementpadló a magtárban. (K—k.)	139
Egy veszedelmes ellenségről. — A borjúzás előtti fejésről. — A petroleum-emulzió. A lovak megvédése a legyek ellen.	170
A répa etetésének legegyszerűbb módja. — A beiszapolt széna feltakarmányozása. — Zuzott zab.	286
Fejés és etetés. A répamag impregnálásáról.	345
Tengeri termelési kísérlet a legmegfelelőbb művelési mód tanulmányozására. — A lóhere arankájának irtásáról. — Gyógynövények termelése és értékesítése.	405
Uj burgonya-aratógép. — A paradicsom rothadása. — A verebek irtása.	418
Hangyairtás. — Jó kerti utak. — A lóhere arankájának irtásáról.	431
Komló-tisztogatás. — Cséplőgépek tisztán cséplése. — Megnyulósodott bor javítása. — Szamóca átültetése. — Baromfiaknak a szabadban való éjjelezése.	473
Légyirtás marhaistállóban. — A baromfi kólerájának galloscinnal való kezeléséről. — Fertőzött baromfiórok kitisztítása. — A pisztrángok etetéséről.	501
Madarak mint féregpusztítók. — Halavány vörösborok színesítése. — Méhek itatása.	514

Az alkoholnak egy újabb nyersanyaga. — Az indiai édes répa vagy Batárasz.	526
Tollkereskedelem. — Védekezés a lépfene ellen. — Baromfikivitel Belgiumba. — A malacfalásról. — A kacskák hizlalása. — A bács megyei komlótermelők együletének jelentése.	538
Az alma hosszabb időre való eltartása. — A burgonya keményítőtartalma. — Fiatal libák etetése és ápolása. — A tyúk egyik legkellemetlenebb tulajdonsága. — Gyümölcsfák őszi meszeléséről. — A spárgaágak trágyázása. — Villamos szántás. — Borjak hasmenése — A szőlőérés gyorsítása. — Halványvörös borok színesítése.	569
A méhek és a gyümölcs. — Veres ragya.	581
A svéd áfonyaaratásról. — A csapófészekről. — Vetések védeése varjaktól, galamboktól. — A fejés hatása a tejre. — Fertőzött baromfiórok kitisztítása.	596
Adat a borjakat pusztító járványos betegségek elleni küzdelemhez. — A burgonyának télre való elrakása.	608
Egy új műtrágya. — Az új bor barnulásának megszüntetése.	619
A gyümölcsfák téli gondozásáról.	642
A bor minősége. — A nyulrágás elleni védekezés — A növendékmarha vizsüksége. — A gyümölcsfák csomagolása.	656
Mikor etessük és takarítsuk a fejős tehenet? — Sertések erőtakarmánnyal való etetése. — A szeszmoslék mint ártalmas takarmány. — A tehéntartás alapelvei. Állatok ivóvizének hőmérséklete.	678
A lókolika (bélgörcs) gyógykezeléséről. — A tojástermelés fokozása.	688

Könyvismertetés.

Cserháti Sándor: A műtrágyák okszerű alkalmazása. Dr. Barna.	30
Szilassy Zoltán és Grabner Emil: Szálas takarmánynövények termesztése Kovácsy János	96
A m.-óvári növénytermelési kísérleti állomás 1905. évi kísérletei.	108
Andrássovich Géza: Házinyultenyésztés és értékesítés.	124
Szőlőművelési káté. — A gazda és a cseléd közötti jogviszony szabályozásáról.	346
Egyszerű gazdasági számtartástan. Szecei István.	383
A szociálista izgatások hatása a népeletre. — Havi utmutató az okszerű méhészetben.	418
Az okszerű madárvédelem eszközei. Chernel István.	431
Szecei István és Szabó Mihály: Gazdaságtan. Dr. Barna.	445
Munkásbiztosítási Közlöny.	446
A kivándorlási ankét naplója.	474
Az új cselédtörvény kommentárja.	489
Pincészetkezetek üzletvitelével, ezzel kapcsolatban a kettős könyvvitel ismeretése. — A házinyultenyésztés alapvonalai.	570
Hazánk komlótermelése 1898—1907. — Szőlőművelés. — Az új cselédtörvény kommentárja.	582
Kovács Imre: A gyapju minősítése.	608
Ormándy János: Egyszerű gazdasági számtartástan. Wolszky Győző.	609
Bäcker György: Könyv a sertéshizlalásról.	619
Az új „Köztelek Zsebnaptár“. A magyar buza és a magyar liszt. — Az O. M. G. E. évkönyve.	632
Az O. M. G. E. évkönyve. A VIII. országos gazdakongresszus. — Vadászterdők község monografiája.	642
Magyar gazdák a német földről.	656
Dr. Barna Balázs: A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei. — Budapest Barna: Derült égbolt alatt.	666

II. Szerzők szerint betűrendben:

Oldal		Oldal		Oldal
674	<i>Dr. Appel O.:</i> A burgonyalevél fodrosodásáról	39	<i>Éber Ernő:</i> Élet és iskola	
471	<i>Balla Lajos:</i> A tengeriszár besavanyításáról	51	A tejszövetkezeti ügy nehézségei	51
444	<i>Dr. Barna Baláss:</i> Mi lehet az oka a tojás csiraképtelenségének?	135	Gazdák vállalkozásai	135
567	<i>Bándi Sándor:</i> A mezőgazdasági Múzeum	311, 343	A VIII. nemzetközi gazdakongresszus	311, 343
123	<i>Bással Elek:</i> Természetes keltetés	329, 367	Az erdélyi kivándorlás	329, 367
630, 641	<i>Bäcker György:</i> Néhány szó az angol kitenyésztett sertés további tenyésztéséhez	607	<i>Grabner Emil:</i> A mesterséges trágyafélék gazdasági értéke és érvényre jutásuk feltételei	607
685	<i>K. Biró Gusztáv:</i> Agricultur foszfát	618	Milyen mesterséges trágyákat használjunk?	618
570	<i>Bocsonádi Szabó Imre:</i> Hogyan méhészkedjünk?	628	A gazdasági növények termésének fokozása a műtrágyák felhasználásával	628
443, 458	<i>Csirmes Bálint:</i> Bonyhád és Muraköz	67, 78	<i>Gyárfás József:</i> A herevetésnek legjobb legegyszerűbb, de ismeretlen módja	67, 78
6	<i>Cselkó István:</i> A fejőstehenek takarmányozása	63	<i>Br. Kemény József:</i> Erdemes ma kukorépát termelni?	63
42	<i>Csérer Gyula:</i> Gyümölcsstermelésünk ferdeségei	105	Használjunk gépeket!	105
80	Néhány szó a városok utcáinak fásításáról	167	A gőzeke munkájáról	167
300	Néhány szó az alacsony törzsű gyümölcsfák érdekében	272	A szélmotorról	272
444	A dinnye ellenségei	297	Pár megjegyzés az „universal automotor” című cikkhez	297
568	A gyümölcsfák ültetéséről	686	<i>ifj. Konkoly Thege Miklós:</i> Az agrár-meteorológiai megfigyelések	686
664	A gyümölcsfák trágyázása	687	<i>Kovács Imre:</i> A gyapju minősítésénél használatos osztályozás	687
430, 459, 470, 487	<i>Cséres Lajos:</i> Kolozsmegyei kisgazdák a Barcaságon	417	<i>Kovács Béla:</i> Alkalmas-e köztenyésztésre a friz juh?	417
486	Idei komlótermelésünkről s annak értékesítéséről	345	<i>Kristek V.:</i> A gőzkazán kezelése a szeszfőző-campagne után	345
511	Tapasztalatok a Dél-Stájer komlós vidékein	222	<i>Lachmann József:</i> Egy felvidéki juhász 1906. évi jövedelme	222
591	<i>Dancs György:</i> A gazdatisztek továbbképzése	381	<i>Dr. Ladányi:</i> A házi husnyúltenyésztés	381
6	<i>Dicenty Desső:</i> Szőlőmivelés Erdélyben	183	<i>Léssai Ferenc:</i> A községi faiskolákról	183
639	<i>Dorner Béla:</i> A yorkshire sertés szerepe Udvarhelyvármegyében	238, 246	<i>Monostori Károly:</i> A magyar marhának modernizálása keresztezéssel	238, 246
185	<i>Dr. Ejury Lajos:</i> A Birkeland-Eydeféle mészsáletrom (calcium-nitrat) mint trágyaszer	358	<i>Nagy Géza:</i> Patkányirtás tengeri hagymával	358
255	A fehér borok fekete töréséről	640, 653	<i>Papp Károly és Pasár István:</i> A Mezőség vízhiányának orvoslása	640, 653
298	A borhibák és borbetegségek elleni védekezésről	253, 270	<i>Patrubány Miklós:</i> Néhány szó a gazdákhoz	253, 270
417	A borászatban leggyakrabban használt derítőszer	284, 332	Az universal automotorról	284, 332
488	A keverék-földről vagy komposzt-telepről	380	Gazdasági tanulmányút Amerikába	380
312, 330	<i>Eröss Rösső:</i> A gazdasági felsőbb szakképzés és Kolozsvár	429	A hivatalos termés-jelentésekről	429
		488	Sertésenyésztésünkről	488
		315, 332	<i>Páter Béla dr.:</i> A gyógynövénykert	315, 332
		469	<i>Pirkner János:</i> A úgynevezett „bonyhádi” tájfajta szarvasmarháról	469
		7, 18	<i>gy. Rosenberger Sándor:</i> Természetes vagy mesterséges eljárás szerint tápláljuk borjainkat?	7, 18
		581	A tengeriszár mint takarmány	581
		79, 92	<i>ifj. Rössler Károly:</i> Termelési kísérletek az abundansz amerikai zabbal 1904. és 1905.-ik években	79, 92
		559	<i>Rüdiger Ottó:</i> Mire ügyeljen a gazda gépvásárlásnál	559
		535	<i>Seyfried Károly dr.:</i> Néhány szó a tőzsdereform kérdéséhez	535
		221, 238, 254	<i>Strakesch Szigfrid:</i> A vetésforgó alakulásáról	221, 238, 254
		152	<i>Straub Domokos:</i> Gazdák károsodása a húsbevétel korlátozásánál	152
		567	<i>Szász Ferenc:</i> Allattenyésztési mizeriák	567
		457	<i>Székely György:</i> A székelyföldi legelők	457
		77	<i>Tokaji László:</i> Az 1894. évi XII. t.-c. módosításáról	77
		91	Székelykiállítás	91
		119	Az erdélyi gazdasági egyesület egy éve	119
		165	Az erdélyi gazdasági egyesület közgyűlése	165
		269	Álljunk a mellé, a mi a mienk	269
		331	Gőzkeszántás Marosgezsén	331
		379	Önvédelem	379
		485	Székelykiállítás osztályai és díjai	485
		512, 525	Hírek a székelykiállításról	512, 525
		548	Sepsiszentgyörgyi Székelykiállítás	548
		592	A székelykiállítás kitüntetései	592
		651	Szemle	651
		203	<i>dr. Török Arthur:</i> Sürgős gazdasági teendőink	203
		580	<i>Török Gyula:</i> Miért ne tartsuk meg a fajbaromfiakat három éves korukon felül?	580
		169	<i>Uhlárik Sándor:</i> Kasok átvágása kaptárba	169
		382	<i>Valló János:</i> A rajfogó készülékek	382
		355, 368	<i>dr. Varga Kálmán:</i> Összehasonlító tengeri termesztési kísérlet, tekintettel Erdély viszonyaira	355, 368
		220	<i>Várady Géza:</i> Havasi legelők	220
		237	A jövődő	237
		357	<i>Vessősi F.:</i> A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és annak jövedelmezősége	357
		536	<i>Wolszky Győző:</i> Termelési kísérletek Abundansz és Biritó gyöngye zabfeleségeikkel	536
		52, 64	<i>Zehetmyr János:</i> Létezik-e „rablógazdálkodás”?	52, 64

— A gödöllői baromfityényszó munkások képző iskolán 1908 évi február hó 1-jével egy egyéves tanfolyam veszi kezdetét, a melyen 16 és 30 év közötti, magyarul írni, olvasni tudó magyar honos nők vehetnek részt. Az internátussal egybekötött iskola teljesen ingyenes és ez időszert 12 növendék felvételére van berendezve; a növendékek havonta 40 kor. ösztöndíjat élveznek. Az iskola elméletileg is, főként azonban gyakorlatilag oktat.

A földművelésügyi miniszter felügyelete alatt álló iskola baromfityényszó munkásokra igen fontos kihatással bír, mert első sorban az iskolát végző növendékek vannak hivatva a földművelő nép körében terjeszteni mindazon ösmereteket, melyek gyakorlati alkalmazása baromfityényszó munkások fellendülését jelenti. E mellett a nagyobb baromfityényszó munkások részéről mint szakmunkások is igen keresettek.

Folyamodványok az iskola vezetőségéhez Gödöllőre küldendők, a hol minden, az iskolára vonatkozó részletes felvilágosítás is nyerhető.

— **Visszavándorlók munkaközvetítése.** Az Amerikából hazatérő dunántúli munkások Bécsen keresztül Bruck-Királyhidán át jönnek haza. Erre való tekintettel a földművelésügyi miniszter a belügyi és kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg a hazatérők munkaközvetítése céljából szervezett középontnak Királyhida állomáson új kirendeltségét állítja fel.

— **Pinzgauti lovak a hadsereg részére.** A hadügyminiszter rendeletére Salzbud vidékén az elmúlt napokban 1000—1300 koronás árban nagy számban vásárolt a lószó bizottság 4—7 éves pinzgauti lovat. Magyar gazdakörökben a hadügyminiszter ezen intézkedése nem csekély feltűnést kelt, mert köztudomásu, hogy a nehézkes, bár nagy erejű pinzgauti ló egyfolytában tartó, tehát huzamos menetelre nem alkalmas s így bizonyos az, hogy ezeket a lovakat se a mezei tűzérsegek, se a szekeres csapatok használni nem tudják. Még az új ágyukat is, a melyek pedig a régiéknél jóval nehezebbek, a magyarországi hidegvérű tenyészetek, különösen a muraköz feleslegi játszva vonják majd. A mi hidegvérű lovainknak a pinzgautikkal szemben a hadsereg szempontjából az az előnye is megvan, hogy ezekkel nem csak a gyors menetelés, de a szükség szerinti ügetés is lehetséges.

— **Állami telepítés és parcellázás.** Thörczkay Viktor báró országgyűlési képviselő a képviselőházhoz törvényjavaslatot nyújt be az állami telepítésről és parcellázásról. A 49 szakaszból álló, és általános, valamint részletes megokolással ellátott törvényjavaslat célja, hogy a parcellázást és telepítést maga az állam intézze valamely erre megbízott pénzintézet útján. Erre a célra mindennemű kötött vagy nem kötött birtok megvehető, vagy hivatalosan kisajátítható. Ezzel szemben magánbirtok vagy birtokrész betelepítése vagy parcellázása a kormány engedelmével nélkül tilos. Megjegyezzük, hogy a földművelésügyi miniszterium már régen foglalkoznak ezzel a fontos kérdéssel, az erről szóló javaslat pedig,

mint azt a m. kir. földművelésügyi miniszter a minap a pénzügyi bizottságban kijelentette, már készen van a miniszteriumban.

— **Borhamisítás 170 év előtt.** A „B. L.” írja: A nagymérvű borhamisítás nem az újabb kor vivmánya. Csak a generációk változtak, de az emberi gyarlóság megmaradt. Így az 1738-iki országgyűlésen a Karok és Rendek elé több panasz került a görögöknek a borhamisítás körül kifejtett nagymérvű tevékenysége miatt. A görögök különösen a tokaji bort hamisították előszeretettel, nagy kárára a mesze földön híres magyar bor renoméjának. A panaszt — akárcsak mostanában — Zemplén és Abauj vármegyék követei tették és pedig két különböző irányban. A zempléni követ bemutatta a lengyelországi borkereskedők panaszlevelét, amelyben Krintisz Anasztáz görög borkereskedő felelősségrevonását kéri, amiért őket ötven akó tokaji aszubornál 3500 forint erejéig megcsalták. A tokaji bort részére szállított hordok tartalma közönséges vinkónak bizonyult, amit nádmézzel és sáfránnyal preparált a görög, de amit azonnal észre lehetett venni, amint átalagokba akarták lehozni. Abauj vármegye követe ugyanakkor bemutatta az orosz udvar részére szállító Prikov Fedor odesszai borkereskedő panaszlevelét, amelyben el van mondva, hogy egy Tokajban lakó Arnusz Gábrriel nevű görög borkereskedő 3 puttonos aszubar helyett hamisított bort küldött tizenkét akóval, ami neki szállítással együtt 1800 forintjába került. Ugyanakkor a követek közül többen is felálltak s mint tapasztalatukat mondták el, hogy több görög kereskedőtől vásárolt, tokajinak mondott bor „kutyának való hamis vinkó” volt, amiért követársaik feltett panaszához ők is hozzájárulnak s orvoslást kérnek. Az országgyűlés azután radikális kurát alkalmazott: törvénybe iktatta (1741 : XXIX. törvényezik), hogy „görög kereskedőnek tilos felsőmagyarországi borral kereskednie”. A két bepanaszolt kereskedőnél talált borok pedig elkoboztattak s azonkívül az illetők a panasztevők kárának megtérítésére köteleztettek.

Bizony, ma sem ártana némely görögöket a borárulástól eltiltani!

— **Filoxera-zárlat.** Hunyad vármegye pui-j járásába tartozó Bajesd és Rusor községek szőlőiben filoxera jelenléte megállapítottván, a nevezett községek határai a földművelésügyi miniszter 107,027/907. sz. rendeletével zár alá helyeztetek.

— **Lugasművelésü komlóskertek** a Székelyföldön is terjednek. A szenterzsébeti Br. Kemény-féle és a hévizi Gr. Haller-féle régi drótos komlóskerti minták nyomán a Küküllő völgyén is megindult a karós művelésről való áttérés. A székely kirendeltség támogatásával a székelyudvarhelyi komlósszövetkezet állított be pár éve 3 k. holdat, a tavaszon pedig az erdélyrészi komlótermelés kiinduló pontján. Héjasfalván is létesült egy kisebb kert Darányi miniszter segítségével; ugyancsak tavaszon kezdett bele komlóskertje átalakításával Papp Ödön régi jeles termelő Székelykeresztúrról, az ősz

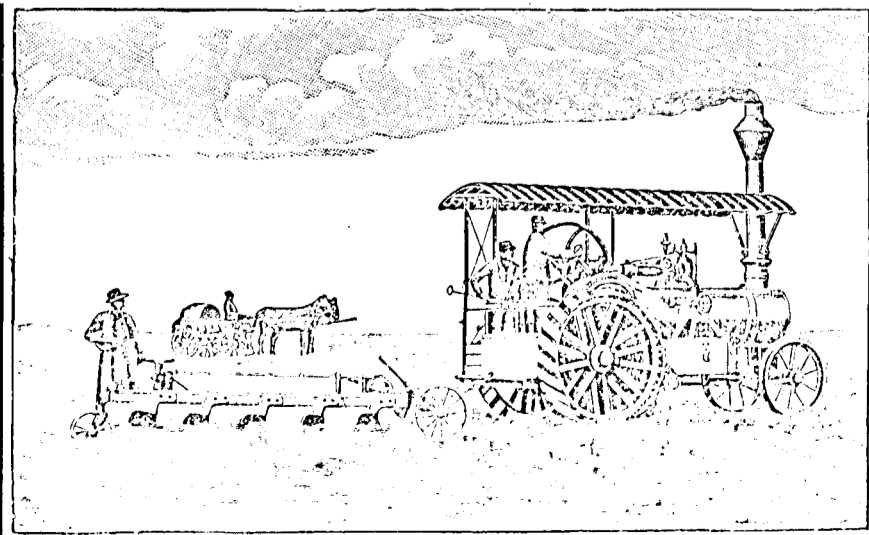
folyamán pedig Zetelakán, az ország legmagasabban fekvő (817 mm. teng. sz. fitt.) 3 holdas kertje alakítottát át; ugyancsak az unitárius státus buni birtokán 4 k. hold mintaszerűen! Az ok a lugas rendszer praktikusságán kívül leginkább abban is van, hogy a 7—8 méteres fenyőkaró ára darabonként még a Hargitta alján is 44—50 fillérre szökött — 20 fillér 5—6 év előtti árról. S így egy kat. hold átalakítása a a lugas rendszerre most már olcsóbb mint a karós művelés. A kolozsvári komlóskerttanár arra figyelmeztet, hogy már most kell gondoskodni alkalmas telefonoszlopokról s sodronyanyagról így k. holdanként 120 drb. 8 méteres, illetve 800 kgr. 6 milliméteres sodronnyról. Utóbbiért mielőbb folyamodni kell a gazdasági egyesületek útján a kereskedelmi miniszteriumhoz. Ilyen lugasátalakítási munkálatokhoz egyszerű felszólításra szívesen kiutazik nevezett szaktanár: tervezés, költségvetés és utóbb a beállítás megkezdése okából.

— **Magyar gazdák német földön.** A német birodalmi gazdasági egyesület meghívására 1907. május—június havába az O. M. G. E. érdekes tanulmányutat szervezett Németországba a magas színvonalon álló német mezőgazdaságnak egyes belterjes üzemű gazdaságban, gazdasági intézményekben és a düszseldorf kiállításán való közvetlen tanulmányozása céljából. Erről az eredményesen lefolyt tanulmányutáról hatvankét magyar gazda számolt be a *Buday* Barna szerkesztésében, a *Patria* r.-t. nyomdájában megjelent kötetben, a melynek *Magyar gazdák német földön* a címe. Ára 5 korona.

— **Kereskedelmi szerződésünk Romániával.** Bukaresti táviratunk szerint e hó 25. óta a román pénzügyminiszteriumban *Cosiescu* pénzügyminiszter elnöklésével értekezletek folytak az Ausztria-Magyarországnak a töten-dő kereskedelmi szerződésben nyújtandó kedvezmények maximumáról és a Románia részéről kérendő kedvezmények minimumáról. E tanácskozások befejeztével, a görög karácsonyi ünnepek után, a román kormány képviselői Bécsbe utaznak, hogy ott egyelőre az osztrák kormány képviselőivel bocsátkozzanak tárgyalásokba.

— **Gazdasági ismétlőoktatás.** A közoktatásügyi miniszterium már évek óta rendez gazdasági ismétlőoktatási tanfolyamokat, amelyeknek jelentősége és sikere mind észrevehetőbben mutatkozik. A miniszter a kedvező tapasztalatok alapján rendezesíteni akarja ezen tanfolyamokat s ilyenek szervezése céljából most törvényjavaslatot is készít elő.

— **A jövő évi országos tenyészállatvásár.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tenyészállatvásár rendező bizottsága *Pirkner* János országos állattenyésztési felügyelő elnöklete alatt ülést tartott, a melyen elhatározták, hogy a jövő évi országos tenyészállatvásárt 1908 márczius 7. és 8. án rendezi a Tattersallban. A bejelentéseket a vásárra február hó 20-ig fogadja el az Országos Magyar Gazdasági Egyesület. A bejelentett állatokat legkésőbb márczius hó 5-ig a vásár

UJI Egygéprendszerű gőzzántás UJI (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1953

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

színhelyére kell szállítani. Az állatoknak a fővárosba való vasuti szállítására a kereskedelemügyi miniszter kedvezményeket ad, melyeket az OMGE-nél kapható igazolványok alapján lehet igénybe venni.

— Állami mének szétosztása. Az állami méntelepekben elhelyezett méneket az egyes fedezett állomások részére a következő sorrendben és napokon fogják szétosztani: február 12-én Désen, 14-én Sepsiszentgyörgyön, 15-én Homoródon.

— Állami kender- és len-szakintézet Szolnokon. A földmivelségi miniszterium állami kender- és len-szakintézet felállítását határozta el Szolnokon. E végből megkereste a várost, hogy a szükséges 25 hold terület átengedéséről gondoskodjék. A város tanácsa a legnagyobb igyekezettel puhatolódzott egyes gazdáknál, hogy a kért 25 hold területet engedjék át. De azok oly horribilis árt kértek a földjükért, hogy ebbe a vételbe a kormány nem ment bele. Most a város a saját földbirtokából engedett át a kormánynak 25 hold földet, ölet egy koronájával. A szolnoki kender- és len-szakintézet felállítása tehát biztosítva van.

— Téli szőlészeti és borászati tanfolyam. A Magyar Ssőlősgazdák Országos Egyesülete 1908. február hó 3-tól 8-ig bezárólag szőlészeti és borászati téli tanfolyamot tart részint Budafokon, részint Budapesten. Jelentkezni lehet a MSzOE igazgatóságánál (Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz., II. em., 11. ajtó) 1908. január 6-tól 20-ig. Tömeges jelentkezés esetén a tanfolyam ismétlése van tervbe véve.

— Két belügyminiszteri határozat a bortörvényt illetőleg. Konkrét esetből kifolyólag a belügyminiszter a minap két érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott, amelyek a következők: I. A borseprőhöz víz, vagy más anyag hozzáadása tilos meg az esetben is, ha az így előállított mesterséges bort az illető más célra akarja használni. II. Oly esetben, amidőn gyanusnak talált boroshordok összekevertetnek és tartalmuk mesterséges bornak nyilvánítatik, az összes bormennyiség denaturálása elrendelendő.

— Elvi döntés vadászati ügyben. A belügyminiszter legutóbb határozatilag kimondta hogy vadkacsát tilalmi időben is szabad lőni.

— Tenyész lódíjazás Marosvásárhelyen. Marostorda vármegye gazdasági egyesülete december hó 19-én az ottani gazda közönség élénk érdeklődése mellett sikeres tenyész lódíjazást rendezett, a földmivelségi miniszter támogatásával. Az eredmény a következő volt:

I. oszt. Félvér és székely kanczák: 1-ső díj Nagy Dénes, 2-ik díj Adorján János, 3-ik díj Sánta Albert, 4-ik díj Osváth Domokos, 5-ik díj Balázs Károly, 6-ik díj Pálffy Albert, 7-ik díj Török Ferencz, 8-ik díj Erdős Károly.

II. oszt. Félvér és székely kancza csikók: 1—4 évig. 1-ső díj Szántó Elek, 2-ik díj Szántó Elek, 3-ik díj Szekeres János, 4-ik díj Adorjáni István, 5-ik díj Adorjáni Mózes, 6-ik díj Adorjáni Dósa György, 7-ik díj Farkas D. Dicsérő-oklevélben részesültek: Br. Bálint György és Osváth Domokos. A III-ad és IV. osztályban az 1 és 2 éves félvér székely csikók és a 4 és 5 éves paripa csikók lettek díjazva. Kiosztott 1000 korona díj és több egyleti oklevél. E már lezajlott tanulságos lódíjazás sikeréért az elismerés Sánta Albert egyleti titkárt illeti.

— Magyarország Londonban. A jövő májusban a londoni Earls-Courtban megnyíló magyar kiállítás berendezése most van munkában. A kiállítás három főcsoportra oszlik: mezőgazdasági, ipari és kulturális csoportokra. A háziiparkiallítás érvényesülésére föléptik az ezredévi kiállítás magyar faluját és számos magyar munkást szerződtettek a kiállítás tartalmára, a végből, hogy a háziipart gyakorlatilag bemutassák a magyar faluban. Budapest székesfőváros és az ország több nagy városa önálló csoportozatban szerepel, ugyanakkor, hogy ez a kiállítás egységes voltát nem fogja zavarni. Több kiváló fűrdőhelyünk és ásványvízforrásunk szintén önálló keretben

akar megjelenni. A Tátrát és ennek szépségeit 3000 négyszögméteres dioramaképben tüntetik fel.

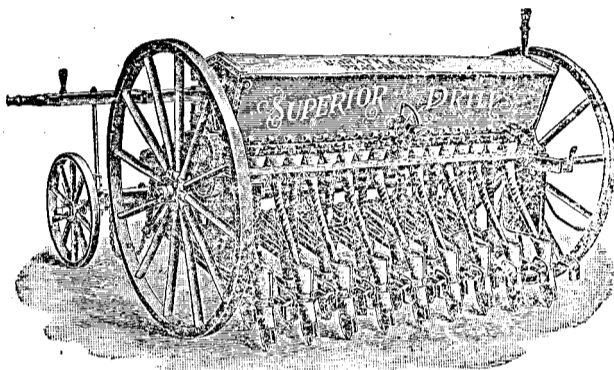
— Az új bortörvény elkészületei. Amint biztos forrásból értesülünk, a földmivelségi miniszteriumban elbeszült „a borhamisítás meggátlására s a mesterséges borok forgalmába hozatalának törvényes szabályozására“ vonatkozó új törvényjavaslat. Az új törvény a kiegyezés megkötésekor vállalt egyik kötelezettség, amelyett egy esztendő leforgása alatt kell teljesíteni. A földmivelségi miniszter egyidejűleg a többi érdekelt miniszterhez áttette ezt a javaslatot véleményadás végett. Így tehát remény van arra, hogy az új javaslat még a tavasz folyamán a Ház asztalára kerül.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

[1801—I.

Superior

Sorvetőgépek

— !!! Legjobb tolókerékrendszer !!!
 !!! Tessék közelebbi leírást kerni !!!
 Finom-, szántás-, csukló- és réthoronák.
 Egy- és többvasú ekék.
 Háromtagu és egytagu hengerek.
 Triőrök. Mútrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Szőlő-oltványokat szállít, fajlisztasságért Jótállva legdusab választékban a már évek óta

1996 II. elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
 tulajdonos: Caspari Frigyes.
 Medgyes 130. sz. (Nagyküküllőmege.)
 Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Ur! Rezső
 sertésbizomános
 Budapest, VIII.,
 Bérkocsis-
 utca 12. Telefon: 97—05.
 Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
 Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásaival	1,970.340.— K.
Partalékok	764.760.16 "
	Összesen: 2,735.104.16 "
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " " "	59.782.26 "
1903. " " "	109.331.73 "
1904. " " "	72.438.23 "
1905. " " "	61.730.60 "
1906. " " "	39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
 Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.
záloglevélkölcsonöket
 nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2 %-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfial adnak véleményt. 1001

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-u. 23. sz.

Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak,

malmok, fűrésztelepek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

1971

**Répa-
mag**

ővári, oberndorfi,

Abundans zab

Duppauzi zab

Dollár zab

Székely tengeri

Putyi, Prairie királyné „

Karós és törpe

babok

Gyorsfejlődésű

**Magyar
bikák**

Poland-china kan
malaczkok

Pekingi gácsérok

Olaszemdeni gunarak

Bronz pulykakakasok

Iámpanélküli

költőgépek

Pekingi kacsa-, em-

deni lud-, fehér és

fekete Orpington-

tojásokra

amerikai kőrís, dió

és szil-sorfákra

előjegyzést elfogad

Teleki Arvéd

gróf

drassói urad. intézősége,

u. p.

2053

Koncza.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

M. kir. szabadalm. osztalysorsjegyek főelárusító helye,

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapírokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol

Előleget ad értékpapírokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre

Dijmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes pánccszekrényeket. (Safe Deposits.)

2055

Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,

Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,

Felsőstáter. Fótér 9.

1729 **Sárospatak,**

Kossuth Lajos-u. 70.

**Botos ispánt,
vagy bírót**

keresek folyó év április 1-ére egy 3000 holdas birtokra: erős, erélyes egyént, ki a gazdaságban némiképpen jártas. Folyamodványait bizonyítványokkal el látva és fizetési feltételeit jelezve czimemre küldjék.

Kolozsvári Sándor,

uradalmi intéző.

Szentmihálytelke, u. p. Magyaránás.

Gépész, kovács,

saját szerszámjával, 40 éves, nős, 17 évi gyakorlattal

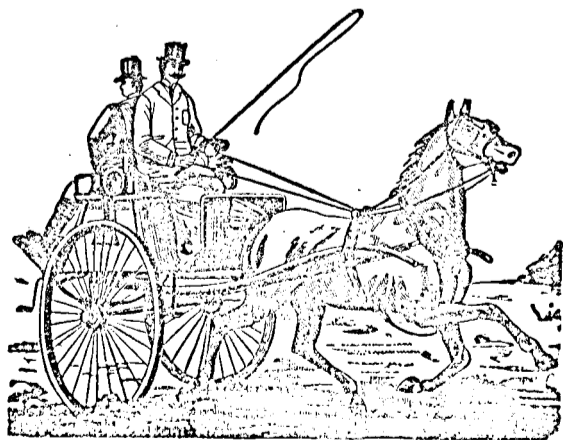
állást keres január 1-re,

vagy azután bármikor. Érti az összes gazdasági gépek kezelését és javítását, kéveket és marokra-ó arató gépek okszerű kezelését és a szakszerű lóvasalást. Több évig volt nagyobb uradalomban. Jelenleg is állásban van.

Szíves megkeresést kér: 2049

ULMER LAJOS, gépész

Mező-Sályi, u. p. Mező-Méhes.

OLBRICH L. BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

ALAPITVA 1875.

Szijgyártó, nyerges, bőröndös és sportcikkok készítője.

TELEFON SZÁM 80-44. 1914

1392/907. szám.

Hirdetmény

szakiskolai felvételre.

A gödöllői baromfitenyésztő munkásnöket képző m. kir. iskolán 1908. évi február hó 1-én kezdődő egy éves tanfolyamra ezennel pályázat hirdettetik.

A tanfolyam czélja kizárólag női növendékeket a baromfitenyésztés minden ágában általában, de különösen nagyobb baromfitenyésztési telepek körül előforduló mindenféle munka ellátására gyakorlatilag kiképezni.

Az iskola a m. kir. földmívelésügyi miniszter felügyelete alatt áll.

Az oktatás főleg gyakorlati; a növendékek az iskola telepén előforduló és a baromfitenyésztéssel kapcsolatos mindenféle, valamint kerti munkát végezni kötelesek.

Felvétel iránti bélyeges kérvények a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez czimezve az iskola vezetőségénél Gödöllőn legkésőbb 1908. évi január hó 20-áig okvetlenül benyújtandók.

Hiányosan felszerelt, vagy elkésve benyújtott kérvények csupán méltánylást érdemlő esetekben lesznek figyelembe vehetők.

Felvételi kellékek:

- a) 16 évet betöltött és 30 évet meg nem haladt életkornak születési bizonyítvánnyal való igazolása;
- b) erős, egészséges testalkat orvosi bizonyítvánnyal igazolandó;
- c) a magyar nyelv tudása;
- d) annak az igazolása, hogy a belépni óhajtó írni és olvasni tud (elemiiskolai bizonyítvány);
- e) kiskoruk igazolják szüleik, illetve gyámjaik beleegyezését azon kijelentéssel, hogy a szervezeti szabályzatban foglaltakat magukra nézve kötelezőnek elismerik;
- f) védhímlőoltási bizonyítvány;
- g) minden növendék köteles rendes ruházatán kívül egy párnát és 2 párnahuzatot magával hozni.

Az iskola telepén lévő külső munkára való tekintettel a növendékek jó meleg téli ruhákkal is el legyenek látva.

Megjegyeztetik végül, hogy az iskolánál ez idő szerint 12 hely van rendszeresítve egyenkint 480 kór. ösztöndíj élvezetével egybekötve.

Részletes felvilágosítás Gödöllőn, az iskola vezetőségénél nyerhető.

Gödöllő, 1907. december hó 25-én.

2056

Az iskola vezetősége.

Hirdetéseket bármikor felvesz e lap kiadóhivatala. **Attila-utca 2. szám**

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Haas-palota)
(Azelőtt: Ferencz József-tér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb árban ablakokhoz és melegágyakhoz való

üvegtáblák-át

eredeti gyári ládákban. Üvegvágó gé-
mántok legolcsóbban kaphatók. Mézes-üve-
gek különféle kivitelben, fémzárral és anél-
kül. Kristályüveg asztali készletek.

o o Árjegyzék ingyen és bérmentve. o o

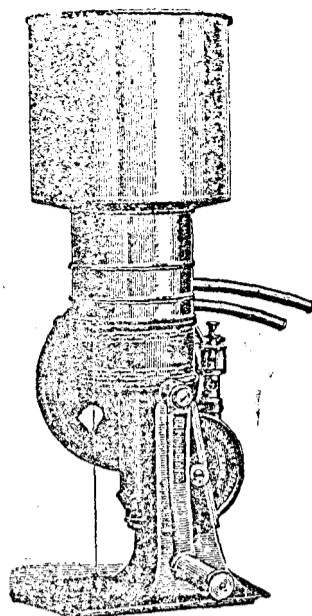
2047

Alfa Separator r. t., tejgazdasági gépgyár

Budapest, VI. Lomb-u. 11.

1907. évi mintájú

Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölöző-
gép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejgaz-
dasági gépeket és eszközöket, beren-
dez teljes tejelepeket. Mindig friss
oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

A Hunyadmezei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garnitúrájával tavaszi
és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű köszénről
vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, Országház.

1934

Bármely gyári üzemhez, vagy
gőzmalomhoz, vagy mező-
gazdasági birtokban

gépész állást

keresek, egy 45 éves rom. kat.
vallásu kis családú okleveles, 17
évi gyakorlattal és kitűnő bizo-
nyítványokkal rendelkező egyén,
ki a gépészség minden ágában
szakértelemmel jártas vagyok.

Állasomat azonnal elfoglalhatom

VASS ISTVÁN gépész.

Kolozsvár, Kajántói-utca 18 szám.

2048

Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti

BÄCHER-féle acél-ekéket és tégely-acél eketésteket

vásárolja — A BÄCHER-féle ekék s eketetek kigazdák számára is készülnek
és könnyü suly, biztosjárás tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölül-
mulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

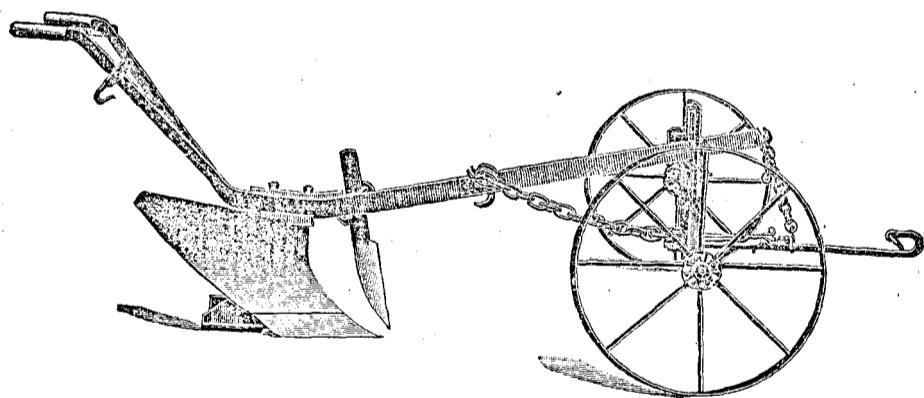
Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, me-
lyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND

A MELICHAR-féle császári és királyi szabadalmazott

„UNIKUM DRILL“ sorvetőgép

nyí gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30,000-nél több ilyen gép adatott el.

MELICHAR FERENCZ

csász. és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68-ik szám. 1910

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

